

ZIA YA

Yá pó kú láε bee guu

Zāa mē Bibeli lá gbezā kè. A yá dasi pó Yesu Kilisi biiwāe bōolekēwēe (1.1), yá pó a è gōo pó Lua Nisina dèdewà (1.10). Gōo pó à lápi kè, a ku Patemō gūgūnaae. Wàlē aà wētā ké àlē Yesu baona kpá yái (1.9), asa gōo bee Lomadeo kía lé iada Yesudeowá. A lápi kè Yesu gāli mèn sopla pó aa ku Azii bùsuucone, gu pó wí mē tia Tuukii.

Tó Yesudeo ku wētēa guu, ké Dii mèndona Yesu Kilisi aa zèò yái. Kua yá'ia guu Zāa láε bee kēnē ké wà ze gbāa luanaaikēa guu ní zia yá pó an wé dōio. Lápi guu Zāa wépungu pó a è yá'ò ní a leeuñā dasi. Gbē pó aa luabaakuañōo káau taala dōo fō yālēeñapi gbadō, ãma dāo ní asii dōo. Wépungu pó Zāa èò yá' dodoa, ãma an yāmi doñē. Gbēeò i asiiyāpi bōoleke dodoa, ãma yázinda pó lápi lé o ku wásawasa: Vai a kigōosoplatable, ãma Lua ní a gbēo zì gbezā ble Yesu Kilisi sabai, asa ɔmē Dii ū ado.

A daalekki Zāa azia yá'ò Yesu Kilisi pó bò gau zīna ū (1.1-8).

Aà waaso séia guu, à yá pó à wēsē a wépungu séia ea guu sèle siu. A guu Yesu òè aà lákē Yesude gāli mèn sopla pó ku Azii bùsuucone (1.9-3.22).

Bee gbea Zāa sù è á kú musu, we a wépungu è dasi: Luabedeo kúlea Luae ní Yesu Kilisio (lēe 4-5), lá kooa ní a kǎn'ō mèn sopla (6.1-8.1), kāae mèn sopla pea (8.2-11.19), dalagōo ní wài mèn pla

(12.1-13.18), sã ní gbé pó à ní bóo, yákpalékéegoo pó malaika o a baokpà (14.1-20), kísia gbezâ mèn sopla pó dë Lua pôkúma ùo (15.1-16.21), Babeli léléa, ziblea wàiwa ní ânabi egenao ní Ibiisio (17.1-20.10), luabé dafu ní tócole dafuo ní Yelusaleú dafuo (21.1-22.5). Lápi láakii Yesu legbè à mè: Má mó tia (22.6-21).

Gbé pó aale lápi kyokeo fô yáa gbadô, tó aa wèele yápi wásawasa dô yária pó a su ní le zia yá musu. Zâa lé viadada Lua gbézi no, àle ní gba sô iadamagoo. Wépungu pó Zâa è lé oloné yá pó a yái Yesu Kilisi gà a vuù, aizâna yá pó aa kuò e goopii.

Láe bee bokii

¹ Lua yá pó lé mó kei dà Yesu Kilisié aà biiwà a zòblenaone, õ à a malaika zì ma Zâa a zòbленawa, a tò ma yápi dô.

² Lua yá pó Yesu Kilisi dë a seelade ûõ má è, õ málë o.

³ Gbé pó zia yáe bee kyoké ní gbé pó aa a yâmà aa kúaaá báaadeone, asa a goó kâikù.

⁴ Ma Zâa mámë ma láe bee kë gâli sopla pó kú Azi bùsuuone. Lua pó kú za yâa mé a ku tia mé àle mó ní a Nisîna mèn sopla pó kú a kpabalaa ae*^{*}

⁵ ní Yesu Kilisi pó dë seelade náaide ûo aa gbékékéé, aai á tó aafia. Yesupi mé gâbô sâia û, õmë dûnia kiaa gbâade û.† A yewázi à wá bô wá duunau ní a au gbâao,

* ^{1:4} Zia 4.5 † ^{1:5} Isa 55.4, Soú 89.28

6 à wá kpá kpala Lua a Mae gbàgbanao Ú.[‡] Òmè gawi ní gbāao vī gōopii! Ami.

7 Ma, àle mó luabepuanau.[§] Gbēpii a wèsiaàlè, baa gbé pó aa aà zō, * dúnia bui píi i nízia gbēgbé aà yá musu. Aà kē màa! Ami.

8 Dii Lua mè: Mámè má Alafa ní Omègao Ú.[†] Ma Gbāapiide má kú yāa mé má kú tia mé málè mó.

Yesu Kilisi bɔ mɔa Zāawa

9 Mámemaa Zāa á gbēdo, naa Yesuwa guu kōgbēn wá Ú wéteá guu, kpalablea guu, menakea guu. Má kú ísia gūgūna pó wí mè Patemó guu luayā'oa ní Yesu seeladekeo yái.

10 Dii gōozí Lua Nisina dèdèa, õ ma lɔ̄ gbāa mà ma kpe lán kāae'ɔwa

11 à mè: Yá pó ní è kē lá guu, ní kpásā gáli sopla pó kú wéleé beeueone: Efesse, Simiina, Peegaū, Tiatii, Saadi, Filadelifi ní Laodisio.

12 Ma lili mà gbé pólé yā'omèepi e. Ké ma lili màa, ma vua dau è mèn sopla.

13 Ma gbē è daupiō zānguo lán gbēnazin néwa. A ulatao daa, àle gálè aà gbází, mè vua asana dɔa aà kùawa.

14 Aà mikā dè púntaitai lán sákā ge buawa, mè aà wé dè lán tévuawa.

15 Aà gbá lé teke lán mögoté pó wàlè baasa mua té guuwa. Aà lɔ̄ de lán izōsuka kōfiwa.[‡]

16 A saana kúa a ɔplaa mèn sopla, mè fènda lèna kpepla[§] lé bɔ aà léu. Aà oa lé teke lán iaté gbāawa.

[‡] **1:6** Bøa 19.6, 1Piè 2.5 [§] **1:7** Dan 7.13, Mat 24.30, 1Tøs 4.17

* **1:7** Zkl 12.10, Zāa 19.34 † **1:8** Zia 22.13 ‡ **1:15** Dan 7.9, 13, 10.5-6 § **1:16** Eføe 4.12

¹⁷ Ké ma aà è, ma lele aà gbázì, ma gõ sáii. Ò à oplaa nàa à mè: Nsu to vía n kúo. Mámè má Døaana ní Gõzãnao ù,*

¹⁸ gbé pó ìo ku ù. Ma ga, õ má kú ké, mé máo ku e gõcipiie. Má ga ní bedao kilineo kúa.

¹⁹ Yá pó ní è kéké, yá pó kúo ní yá pó a mo a kpew píi.

²⁰ Saana mèn sopla pó ní è ma oplaaupiò ní vua dau mèn soplapiò asiin ke: Saana mèn soplapiò gáli mèn soplapiò døaanaone, mé dau mèn soplapiò gáli mèn soplapiòne.

2

Efesë

¹ Ké Efesë Yesudeo døaanae: Ma gbé pó má saana mèn soplao kúa ma oplaaau, má be vua dau mèn soplao zänguo, mámè ma yáee bee ò.

² Má n yákeao dö ní zì pó níle keo ní n menakeao. Nili we gbévaiò dílleo. Gbé pó aañ nízia dile Lua zínao ù mé aa de a üo, n ní yó ní è eedeo ní ù.

³ N menafì, n taasikè ma yáí, ni kpasao.

⁴ Kási má yávinnò. Dafudafukelége ní këmee.

⁵ To n kua zi zadö ni busao yá døngu. Nòselilé, ní yá pó ni ke yáao ke. Tó ni ke màao, má moma, mí n dau se sôò.

⁶ N beeo ní yáee bee vî, ní za Nikolaiò yákeau lá má zauwa.

⁷ Gbé pó nòse vî, aà yá pó Lua Nisina lé o Yesudeone ma: Má gbé pó ziblé gba zé aà lí wënde pó kú Lua lu guu be ble.*

* **1:17** Isa 44.6, 48.12 * **2:7** Daa 2.8-9, Zia 22.2

Simiina

⁸ Kẽ Simiina Yesudeo d̄aaanae: Ma gbé pó má d̄e D̄aaana n̄ Ḡozānao[†] ū, ma ga ma ea vu, mám̄e ma yáe bee ò.

⁹ Má wéteá pó wàl̄e m̄one d̄o n̄ n̄ taasidekeo. N̄ beeo oden n̄ ū. Gbé pó aā me Yudaon n̄ ū mé aā d̄e a ūo, an lousisikpe de Setāu pó ūo, má d̄o lá aā yád̄oma.

¹⁰ Nsu v̄iaké taasi pó n̄yō k̄eeo. Ma, Ibiisi a á gbéeo ká kpéu à á yō, i wéteam̄e ḡo kwi. Nyō náai v̄i e n̄ ge n̄ gaò, mí àizāna k̄ene yáae ū.

¹¹ Gbé pó n̄osse v̄i, aà yá pó Lua Nisina lé o Yesudeone ma: Ga plaade[‡] a iakpa gbé pó ziblèzio.

P̄eegaū

¹² Kẽ P̄eegaū Yesudeo d̄aaanae: Ma gbé pó má f̄enda lena kp̄epla v̄i, mám̄e ma yáe bee ò.

¹³ Má n̄ kúkii d̄o, gu pó Setāu kpalabaa kuuε. N̄ ma yá kūa, ni lelekpmazio, baa ḡo pó wà ma seelade náaide Antipa d̄e n̄ wéleu, gu pó Setāu kuupi.

¹⁴ Kási má yá ȳoona v̄inno. N̄ gbéo v̄i we, aa Balaaū yá kūa. Balaaūpi mé dà Balakie, à kõnikè Isailiōne aa sa'on̄o sò aa gbásikè.[§]

¹⁵ Beewa l̄o n̄ gbéo v̄i we, aa Nikolaiō yá kūa.

¹⁶ A yái tò, n̄oselilε. Tó ni ke màao, má m̄oma tia, mí zikanno n̄ f̄enda pó kú ma léuo.

¹⁷ Gbé pó n̄osse v̄i, aà yá pó Lua Nisina lé o Yesudeone ma. Má gbé pó ziblè gba mana pó ul̄ea,*

[†] **2:8** Zia 1.17 [‡] **2:11** Zia 20.14, 21.8 [§] **2:14** Nao 22.5-7, 25.1-3

* **2:17** Boa 16.14-15, 33-34, Zaa 6.48-50

mí aà gba gbepua boolona pó wà tó dafu kèwà.[†]
Gbẽe aò tópi dõo, sema gbé pó má kpàwàpi.

Tiatii

¹⁸ Ké Tiatii Yesudeo ðoaanae: Ma Lua Né pó ma wé ðe lán tévuawa, ma gbá ðe lán mɔgotēwa, mámé ma yáe bee ò.

¹⁹ Má n yâkeao dõ, n yea gbézi, n luanaaikéa, n zikéa n n menakéao, mé yá pó nle ke gberezâ ðe a káaua.

²⁰ Kási má yâvinnó. N noé Zezabeli[‡] pó azia dîlë ãnabi ù gbà zé. Àlé ma zòblenaø sásâ, àlé dané aa gbásiké aa sa'onoo só.

²¹ Ma aà gbà zé aà nòselilë, ãma a ye à nòselilë à a káaluakaa too.

²² Ma, má kpaaàzi pëwa, mí tó gbé pó gbásikéaàñoo wétëa zôo e, tó aai nòselilë aa aà yá tòo.

²³ Má aà iwaø dede n gagyão, Yesudeo píi i dõ ké mámé mi gbé lâasoo n n sôo yœ, mé má fiabo á baadee a yâkeawa.[§]

²⁴ A Tiatii gbé kini pó á yápi kúao mé á yá pó wí me Setâu asii zôo dõo, má aso pâle diéo.

²⁵ A ñididi yá pó á kúawa e mào mó.

²⁶ Gbé pó ziblè mé a yá pó má yeio kúa e a léwa, má aà gba zé aà gbâable buiøwa.

²⁷ A kiblemá n mò gopanao, a n wíwi lá wí gî oo wiwa,* lá ma Mae ma gba zéwa.

²⁸ Má aà gba gudølia saana lo.[†]

[†] **2:17** Isa 62.2 [‡] **2:20** 1Kia 16.31, 2Kia 9.22 [§] **2:23** Soü 7.9, Zel 17.10

* **2:27** Soü 2.8-9 [†] **2:28** Nao 24.17, Zia 22.16

29 Gbé pó nòse vî, aà yá pó Lua Nisîna lé o Yesudeoné ma.

3

Saadi

1 Kẽ Saadi Yesudeo døaanae: Ma gbé pó má Lua Nisîna mèn soplao n̄ saana mèn soplao kúa, máme ma yáe bee ò. Má n yâkæa dô. Kua b  e t   mé d  ma, áma gen n   .

2 Vu, gb   p   g  neo lé n   láo e aa   g   gai, asa má è n y  e b  leia ma Luao.

3 A y  i t   y   p   n   mà mé n   s  , to à   d  ngu, n   k  a, n   n  selile. T   ni vu, má m  ma l  n kp  iwa, mé n  y  o zaa p   má m  w   d  o.*

4 K  si n   gb   v   Saadi we y   aai n   p  kasa gb  sikpao. W   bebe s  nu n   p   puao, asa aa k   a l  i.

5 M  a gb   p   zibl   a   p  kasa pua daa. Má a   t   de àiz  na taalau bauo.[†] Má z  ea  n   ma Mae n   a malaika   a  .[‡]

6 Gb   p   n  se v  , a   y   p   Lua Nisîna lé o Yesudeoné ma.

Filadelifi

7 K   Filadelifi Yesudeo døaanae: Ma kuaadoade siande, má Davidi kiline k  a, mi z  ew   gb  e lí f   t  o, mi z  eta gb  e lí f   w  o, § máme ma y  e bee ò.

8 Má n yâkæa dô. Ma, ma z  ew  ne n a  , gb  e a f   t  o. Baa t   n gb  a bílao, n   ma y   k  a, ni lelekpamazio.

* **3:3** Luk 12.39-40, 1T  s 5.2, 2Pi   3.10, Zia 16.15 † **3:5** Boa 32.32-33, So   69.28, Zia 20.15 ‡ **3:5** Mat 10.32 § **3:7** Isa 22.22

9 Setāu lousisikpe gbé pó aañ nízia dile Yudao Ú mé aa de a ùo, má tó eedepio mo kúlené, aai dō ké má yenzi.*

10 Lá ní mena yá pó má dílené kúua, má n si taasi pó lé mó dúnia bùuwa à gbé pó aa ku tooleo yówa.

11 Má mó tia. Ódidi yá pó ní kúawa, ké gbée su n ài simao yái.

12 Má gbé pó ziblè ke ma Lua kpé gbapélé Ú. A boou bauo. Má a Lua tó kékwa ní ma Lua wéle Yelusaleú dafu pó a bo aà kíi musu tó† ní ma tó dafu.

13 Gbé pó nòse vî, aà yá pó Lua Nisina lé o Yesudeoné ma.

Laodisi

14 Ké Laodisi Yesudeo døaanae: Ma gbé pó wí omee Ami, ma seelade náaide‡ siande, ma gbé pó má de pó pó Lua kèo zína Ú, mámé ma yáe bee ò.

15 Má n yákeao dō. N nieo mé ní wääo. Má ye nyô nié ge wää.

16 Lá n lòolooe, ní wääo mé ní nieo, má n pisie.

17 Ni me òde àizéede pó pøe wëna vion n Ú. N dō ké gbépá pua baakena wënade taaside vian n ùo.

18 Málé ledama, vua baasa lu ma kíi, ní ke òde Ú. Pøkasa pua lu n da, ní n puizi ulé n bo wíu. Wé eße lu n ka n wéu, ní gu'e.

19 Mi gbé pó má yeñzi swágaga, mi ní toto.§ A yái tò, áiaké, ní nòselilé.

20 Gwa, má zea kpéele, málé òtaale. Tó gbé ma lò mà mé à zewémee, má gë pøbleaàn, i blemano.

* **3:9** Isa 49.23, 60.14 † **3:12** Isa 62.2, Zia 21.2 ‡ **3:14** Zia 1.5

§ **3:19** Yaa 3.12, Ebe 12.6

21 Má gbé pó ziblè gba zé aà zôlémanc báawa, lá mapi ma ziblè ma zôle ní ma Maeo báawawa.

22 Gbé pó nòsse vî, aà yá pó Lua Nisîna lé o Yesudeoné ma.

4

Kúlea Luæ musu

1 A gbéa ma ze è wëa luabé. Ó ma lò pó má mà káau lán kâae'owá mà lò à mè: Mo la, mí yá pó a mó bee gbéa cloné.

2 Wegôo Lua Nisîna dèdeá, õ ma kpalabaa è luabé we, gbé zôlewá.

3 Gbé pó zôlwapi lé téké lán gbé bëeëde pó wî më diamaa ní saadçaniowa. Nàali liaa kpalabaapizi, a í de búunno lán emelodiwa.*

4 Kpalabaa mèn baasö mèndosai liaai, gbëzôo gbëon baasö mèndosai zôlezôlewà. Aa pó pua dadaa, aa vua fùa kpákpa.

5 Lou lé píle, àlé bò kpalabaapi kíi, àlé püna, àlé vî.† Filia naa kpalabaapi ae mèn sopla‡ Lua Nisîna mèn soplapio ū.

6 Dii da kpalabaapi ae lán ísiwa, a da wásawasa e a guu.§

Kpalabaa zânguo pó bëë mèn siiñliaa kpalabaapizi. Wé fíflimá kpe ní aeo.

7 Pó bëëpiö séia bò nòçmusuwa, a plaade bò gáaewa, a àaõde oa bò gbënazîna oawa, a siiñde bò kúu pó lé vuawa.*

* 4:3 Eze 1.26-28 † 4:5 Boa 19.16 ‡ 4:5 Eze 1.13, Zkl 4.2 § 4:6
Eze 1.22 * 4:7 Eze 1.5-10

⁸ Pó béké mèn siiñpiɔ baade gásia vĩ mèn soolosoolo. Wé ffi an gásíapiɔwa a guu ní a kpeo.[†] Fāané ní gwāasinao aañ o láasai:
Kuaadoade, kuaadoade, kuaadoade,
Dii Lua Gbāapiide.[‡]

A ku yāa, a ku tia, mé àlé mō.

⁹ Tó pó béké mèn siiñpiɔ gbéké pó zɔlɛa báawa ɿ ku gɔɔpiipi tɔbɔ aa beee dɔ́ɛ aa aà sáaukpà,

¹⁰ gbézɔ́ gbéon baaso mèndosaipiɔ i wúlewule aà ae aa misiileè, aañ ní fùa gogo kálɛ kpalabaapi ae, aañ mɛ:

¹¹ Dii wá Lua, n ka wà n tɔbɔ,
wí beee ní gbāao dɔ́ne,
asa n pópii kè,
an kea ní kuao de n pœā ūe.

5

Sã ní taala kooao

¹ Ó ma taala kooa è na gbéké pó zɔlɛa báawapi ṽplaau, wà yákɛwà kpɛ pla píi, wà a lé kükü ní kán'ɔo lee sopla.*

² Ó ma malaika gbāade è, àlé kpàwaké ní lɔ́ gbāao à mè: Démé kà kán'ɔpiɔ gogoa à lápi pooi?

³ Asa gbëe ku luabé ge tɔɔle ge tɔɔle zíe a fɔ́ lápi poo à gwao.

⁴ Ma ówlò maamaae, ké wi gbëe e à kà lápi poo gwao.

⁵ Ó gbézɔ́piɔ do òmee: Nsu ólɔo. Gwa, Yuda bui Nòomusu[†] pó de Davidi kpala pó vlápà Kíá ū[‡] zìblè. A fɔ́ kán'ɔ mèn soplapiɔ gogo, i lápi poo.

* 4:8 Eze 1.18, 10.12 ‡ 4:8 Isa 6.2-3 * 5:1 Isa 29.11, Eze 2.9-10

† 5:5 Daa 49.9 ‡ 5:5 Isa 11.1, 10

⁶ Ḍ ma Sāš è zea báapi guo, pó b  e m  n s  i  p   i   n  gb  z  c  p   z  anguo. A de lá w  à à k  olokpawa. A k  oba sopla n   w  eo sopla,* Lua Nis  na m  n sopla p   à n   z  d  unia gupiiu   ū.

7 A gè lápi sì gbé pó zɔ́ləa báawapi ɔzì.

⁸ Ké à lápi sī, pó bée mèn sīiōpič ní gbēzōgbēon baasco mèndosaipic kùlekule Sāpi ae. An baade mōona kūa ní vua tūu pó tuläletika a paio. Tuläleti piá Lua gbēwabikēače.†

⁹ Aale lè dafu‡ sí aa mè:

N ka lápi sia ñ kán'opi gogo,
asa wà n dε,
n gbé̄ bò Luaε ñ n auo
bui pii guu, buiyã píi guu,
gbépii guu, bùsu píi guu.

10 N n kpá kpala
wá Lua gbàgbana ū, §
aai kible tɔɔls

11 የ ma malaika ነ liaa báapizi ní pó bέεpi
ní gbέzɔɔpi dasidasi, an dasi kà ḥaasɔɔso lεε
ūma'ūma,* wa fɔ ní lé dɔo. Ma ní kɔfí mà,

12 aalɛ o n̄ lɔɔ gbãao:

Sã pó wa dè kã wà iko d5è
ní àizéeo ní 5nɔo ní gbãao ní bẽeéo
wí àa tásilé wà aá tɔbɔ.

¹³ ○ pó pó Lua kè musu n̄ tɔɔleo n̄ tɔole zíeo n̄ ísia
guuo píi, pó pó kú baama píi, má mà aa mè:

Wàò bεεε ní gbãao d᷑

gbé pó zéleá báawaé ní São,

§ 5:6 Isa 53.7 * **5:6** Zkl 4.10 † **5:8** Soú 141.2 ‡ **5:9** Soú 33.3,
98.1, Isa 42.10 § **5:10** Böa 19.6, 1Pié 2.5, Zia 1.6 * **5:11** Dan 7.10

wíó ní táasile wào ní tɔbɔ gɔɔpiii.

14 Pó béε mèn síiɔpiɔ mè, ãmi. ḥ gbɛzɔɔpiɔ wùlewule aa misiileè.

6

Kán'ɔgogoa

1 Má è Sã kán'ɔ mèn soplapiɔ séia gò. ḥ má mà pɔ béε mèn síiɔpiɔ do yã'ò lán louviawa à mè: Mó!

2 ḥ ma sɔkaapua è, gbé pó di a kpε sá kúa. Wà kiafua kpàè, õ à bò zìblena ũ, à gè zìblei.

3 Ké à kán'ɔ plaade gò, má mà pɔ béε plaade mè: Mó!

4 Sɔ pâle bò lɔ, a de ténzoizoi. Wà gbé pó di a kpε gbà zé aà aafia sí dúniawa, ké gbéɔ kɔ dède. Wà fënda zɔɔ kpàwà.

5 Ké à kán'ɔ àaɔde gò, má mà pɔ béε àaɔde mè: Mó! ḥ ma sɔ sia è, gbé pó di a kpε zaa kúa.*

6 Má mà lán lɔɔwa, à bò pɔ béε mèn síiɔpiɔ guu à mè: Ese zaa le do mé gɔɔ do zì ũ. Mase zaa le àaɔ mé gɔɔ do zì ũ. Nsu to nisi ní vëeo sàsaküo.

7 Ké à kán'ɔ síiɔde gò, ma pɔ béε síiɔde lɔɔ mà à mè: Mó!

8 ḥ ma sɔkaasina è, gbé pó di a kpε tón Ga, mé Beda teaàzi. Wà ní gbá zé aaɔ iko vî dúnia gbéɔ lee síiɔdewa, aa ní dède ní zìo ní iminao ní gagyão ní wàio.†

9 Ké à kán'ɔ sɔode gò, ma gbé pó wà ní dède luayá'oa ní Yesu seeladekeo yáïɔ gyaadeɔ è tuläletikateakii zíε.

* **6:5** Zkl 1.8-11, 6.1-8 † **6:8** Eze 14.21

¹⁰ Aa wii gbāa lè aa mè: Dii Kuaadoade Siande, e bɔε nýñ yákpaleke ní gbé pó aa ku tɔole, ní wá dea tɔsimái?

¹¹ O wà ulatao pua dàda ní baadeε, wa ònε aa menake yɔɔ e an Yesude zɔblen dee pó wa ní dedε láñwac lé ká.

¹² Ké à kán'ɔ soolode gò, má è tɔole lùalua pásipási, iatɛ siakù níinii lán zwāa daa ùsiuwa, mɔvua tēakù lán auwa míɔmisi.[‡]

¹³ Saanaɔ wòlo luabε aa kwè tɔole lán zàa'iana libe ísi woloawa.

¹⁴ Luabε kɛaa à kòokoo lán pεwa. § Gbèsisíɔ ní isia gūgūnaɔ sɔ píi.*

¹⁵ Dúnia kíac ní kpalablenac ní sosa gbëzɔɔ ní ñdeɔ ní gbäadeɔ ní gbépiio zɔɔ ge wéεɔ ûle gbè'εɔ ní gbësɔɔnaɔ guu.[†]

¹⁶ An lé dɔ:
Sìsìɔ ní gbesiɔ à dawála
à wá ulε[‡] gbé pó zɔlεa báawaε,
à wá sí Sã pɔkũmawa.

¹⁷ Asa an pɔkũmabɔbɔmagɔɔ zɔɔ kà. Démε a fɔ bɔui?§

7

Seelakea Isailiwa

¹ Bee gbεa ma malaika gbëɔn síiɔɔ è zεzε dúnia gola síiɔwa, an baade a gola íana kúa, ké íana su pε tɔole ge ísia ge líewao yái.*

[‡] **6:12** Isa 13.10, Mat 24.29, Yoε 2.10, 3.4, 4.15 § **6:14** Isa 34.4

^{*} **6:14** Zia 16.20 † **6:15** Isa 2.19 ‡ **6:16** Oze 10.8, Luk 23.30

§ **6:17** Yoε 2.11, Mal 3.2 * **7:1** Dan 7.2, Zkl 6.5

² ḡ ma malaika pāle è, à bò gukpé oi, a Lua béké seelakébo kúa. A lé gbää zù malaika gbëon siiñ pó wà ní gbá zé aa tcoole ní ísiao ڇokpapiɔzi

³ à mè: Asu tcoole ge ísia ge lío ڇokpao e wà seelaké wá Lua zòblenaç mi'aewa.[†]

⁴ ḡ wà gbéké pó wà seelapi kémáç lé òmee, aa gbëon ðaasosco lee basopla ní siiñoe (144.000). Aa bò Isaili bui píi guu.

⁵ Wà seelaké Yuda buiçwa gbëon ðaasosco lee kuepla (12.000)

ní Lubeni buiç gbëon ðaasosco lee kuepla
ní Gada buiç gbëon ðaasosco lee kuepla

⁶ ní Asée buiç gbëon ðaasosco lee kuepla

ní Nefatali buiç gbëon ðaasosco lee kuepla
ní Manase buiç gbëon ðaasosco lee kuepla

⁷ ní Simeo buiç gbëon ðaasosco lee kuepla

ní Levii buiç gbëon ðaasosco lee kuepla

ní Isakaa buiç gbëon ðaasosco lee kuepla

⁸ ní Zabuloni buiç gbëon ðaasosco lee kuepla

ní Yosefu buiç gbëon ðaasosco lee kuepla

ní Béyámee buiç gbëon ðaasosco lee kuepla.

Bui píi kääaa luabe

⁹ Bee gbea ma gbéké è dasidasi, wa fó ní naoo. Aa bò bùsu píi guu, bui píi guu, gbépii guu, buiyä píi guu. Aa zezea kpalabaa ní São ae. Aa ulatao pua dadaa, kpakpa lá nanaa ní ɔzì.

¹⁰ Aale wii gbää lé, aale me: Wá Lua pó zékéa báawa ní São mé i ní suaba.

¹¹ Malaikao zeze aa lña kpalabaaazi ní gbékézéco ní pó béké mèn siiñco mípii, ɔ aa ní mi pèlepelé báapi ae, aa kùlé Luæ

† 7:3 Eze 9:4-6

12 aa mè:

Ami! Wá Lua mé tó vĩ ní gawio
ní ɔnɔo ní sáabuo ní bɛɛɛo
ní ikoo ní gbāao gɔɔpiii. Ami!

13 Ḷ gbɛzɔɔpii do ma la à mè: Deɔn ulataop-
uadanapii ûi? Aa bò má ni?

14 Má òè: Baa, mímɛ ní dɔ. Ḷ a òmɛɛ: Gbé pó aa bò
wétɛa zɔɔ‡ guuɔne. Aa ní ulataopi pí Sã au guu à
puakù.

15 Bee yái aa ku Lua kpalabaa aε, aaʃɔ zɔbleɛ aà
kpéu fāane ní gwāasînao, mé gbé pó zɔlea báawapi i
ɔkuñla.

16 Nɔana ge imi a ní dɛ lbo, iatɛ a ní léo, mé gu a
wāmáo,

17 asa Sã pó zea báapiwa guoguo a ní dã, § i dɔaané
e nibɔna i wénidei,* mé Lua a ní wé'i gogoné píi.†

8

Kán'ɔ soplade goa

1 Ké Sã kán'ɔ soplade gò, luabɛ kè kílikili lán
mɔwɛn baakwi taawa.

2 Ḷ ma malaika gbɛɔn sopla pó aaʃɔ zea Lua aεɛ è,
wà kàae kpàmá mèn sopla.

3 Ḷ malaika pâle mò zè tuläletikateakii pó wa pí ní
vuao saε, a téṣibɔ pó wa pí ní vuao kūa. Wà tuläleti
kpàwà zɔɔzɔ ní Lua gbéɔ píi wabikeac aà kátɛa, ɔ a
kàte a kpalabaa aε tuläletikateakii piwa.

4 Ḷ tuläleti súele ní Lua gbéɔ wabikeac fèlɛ
malaikapi ɔzì Lua aε.

‡ **7:14** Dan 12.1, Mat 24.21

§ **7:17** Soñ 23.1-2

* **7:17** Isa 49.10

† **7:17** Isa 25.8

5 O malaikapi tésibɔ sè à tuläletikateakii té sǐ a
pai, a zù tɔɔle. Lou lé vñ, àlε pūna, àlε pílε, tɔɔle
lùalua.*

Kàae mèn soplaɔ peə

6 Malaika gbɛɔn sopla pó aa kàae mèn sopla
kùapiɔ a peə sɔukè.†

7 A séia a pó pè, õ lougbε ní téo yāalεa ní auo kwè
tɔɔle.‡ Tɔɔle lee àaɔde tekù, lío lee àaɔde tekù, sè ísi
tekù míɔ.

8 Malaika plaade a pó pè, õ pó tede bò à sǐ ísiau lán
gbèsisi zɔɔwa. Isia lee àaɔde lí au ũ,

9 õ ísia pó béɛɔ lee àaɔde gàga, mé gó'ilenaɔ lee
àaɔde ɔɔkpà.

10 Malaika àaɔde a pó pè, õ saan zɔɔ pó lé tékù lán
sëtewa bò luabε, àlèlè dà swaɔ ní nibɔnaɔ lee àaɔdela.

11 Saanapi tón Gɔi. I lee àaɔde lí gɔi ũ, õ gbé pó ípi
mìɔ gàga dasi a kìsá yáí.

12 Malaika siiɔde a pó pè, õ wà iatë lee àaɔde lè
ní móvua lee àaɔdeo ní saanaɔ lee àaɔdeo, ké an lee
àaɔde siakù yáí.§ O fääne lee àaɔde gɔ gupuassai,
màaæ gwâasîna lɔ.

13 O ma kúu è, àlε vua musumusu. Má mà à wii
gbää lè à mè: Waiyoo, waiyoo, waiyoo gbé pó kú
tɔɔleɔ malaika gbɛɔn àaɔ pó gɔɔpiɔ kàae'ɔ pó a bɔ yáí.

9

1 Malaika sɔode a pó pè, õ ma saana è, à bò luabε
à lèlè tɔɔle.* O wà gbáɔ zòolo kilinε kpàwà,

* **8:5** Bɔa 19.16, Zia 4.5, 11.19, 16.18 † **8:6** 1Tεs 4.16 ‡ **8:7** Bɔa
9.23-24 § **8:12** Bɔa 10.22, Isa 13.10, Yoε 2.10 * **9:1** Isa 14.12

² Ž saanapi gbáo zòolopi zé wè. Súelε bòu lán mua zōo súelεwa, [†] Ž gbáopi súelε īatē siakù, gu kè síii.

³ Kwaō bòle súelεpi guu aa lì tɔɔlεa. [‡] Wà ní gbá iko lán dúnia sóiç pówa.

⁴ Wa ònē aasu īada sēe ge láe ge líewao, sema gbé pó aa Lua seela vī ní mi'aewao. [§]

⁵ Wi ní gba zé aa gbé ðedéo. Aa wāwā kpánzi e mɔ sɔoε. An wāwā de lán sói gbépaa wāwāwaε.

⁶ Goo beeø zí gbé weele ga mó ní sé, a mɔo.* Ga ni a ní dε, kási ga a bāalénéε.

⁷ Kwapiø de lán sɔ́ pó an zikasou màɔwa. Aa pœ kpákpaα lán vua fùawa, an oa bò lán gbénaziná pówa.

⁸ An mikā de gbáagbāa lán nɔε pówa, an swaaç de lán nòɔmusu pówa.

⁹ An kua de lá aa mò ula dadaawa, an gásia kíi dɔ lán gó dasi pó sɔ́ lé gále zí guuɔ kɔñiwa. [†]

¹⁰ Aa vlá vī ní kao lán sóiwa. An iko kú ní vlápiɔwa aa īadaø gbéwa e mɔ sɔo.

¹¹ Gbáo zòolo malaikapi mé ní kía ū. N Ebélu yáø aà tón Abadó. N Geléki yáø sɔ Apoliɔ. [‡]

¹² Wëna séia gè, wëna mèn plaç lé mó a kpe lɔ.

¹³ Malaika soolode a kàae pè. Ma lɔo mà à bò Lua aε tulætikatækíi pó wa pí ní vuao a kóba síiñɔ kíi.

¹⁴ A ò malaika soolode pó kàae kūae à mè: Malaika gbéñɔn síiñ pó yeyea swa zōo Uflata saeç polo.

[†] 9:2 Daa 19.28 [‡] 9:3 Boa 10.13 [§] 9:4 Zia 7.3 * 9:6 Yob 3.21

[†] 9:9 Yoε 1.6, 2.4-5 [‡] 9:11 Apii bɔɔle mè gbékaaléna.

15 O wà malaika gbëon siiõ pó wà ní sçukè wë bee, mɔ bee, gɔo bee, zaa bee yáïo pòlo, ké aa gbënazina lee àaɔde dëde yáï.

16 Ma sosa sɔðeɔ dasile mà, aa miliõ ðaa doε.

17 Wépungu'eapi guu lá ma sɔpiɔ ní ní dikpènaɔ èn ke: Aa mò ulao dadaa téeɛ lán téwa, búunno lán bulawa, téeɛ lán kpà'iwa. Sɔpiɔ mi de lán nòɔmusu miwa. Té ní súeleo ní iatëgbɔo lé bɔ ní léu. §

18 Ia mèn àaɔ beeɔ, té ní súeleo ní iatëgbɔo pó lé bɔ ní léuo mé gbënazina lee àaɔdeɔ dëde.

19 Asa sɔpiɔ iko kú ní lé guue ní ní vláo lɔ. An vlá de lán mlëwa, aa mi vñ aañ iadað gbëɔwa.

20 Gbë kini pó aai gaga ia bee musuoɔ, aai nòselilë aa pó pó aa kè yá tö. Aa gí lé kúle tåaɔne ní pó pó aa kè ní vuao ní ánuoso ní mógotëo ní gbeo ní líoɔne. Pópiɔ lí gu'eo, aali yámao, aali tá'a'o sɔɔ. *

21 Aai nòselilë aa ní gbëdëa ge an gbëkɔɔlekëa ge an gbásikëa ge an kpái'oa tö.

10

Malaika ní taala nénao

1 O ma malaika gbääde pâle è à bò luabë, àlë pilä. A luabëpuana daa, nàali liaa àa mii. Àà oa de lán iatëwa, àà gbá de lán zàmikulu téwa.

2 A taala néna kùa pooa. A ɔplaa gbá pèlë ísiaa, à ɔzëɛ gbá pèlë tɔɔlë.

3 A wii gbää lè lán nòɔmusu pünaawa. Ké à wiilë, louvíla mèn soplaɔ yá'ò.

§ **9:17** Luk 17.29 * **9:20** Soú 115.4-7, 135.15-17, Dan 5.23

⁴ Ké louvía mèn soplapio yá'ò, má ye mà kë lá guu, ñ ma lóo mà à bò luabe à mè: Nyó yá pó louvía mèn soplapio ò kúa asii guu, ñisu këo.

⁵ Malaika pó má è zea ísia ní tóoleowapi a oplaa se dò musu,*

⁶ ñ a ò ní Lua pó kú gocpii à musu ní tóoleo ní ísiao kè ní pó pó kú ní guu píi tóó† à mè: A gëgë lóo.

⁷ Malaika soplade kàaepézì tó àlé mó péi, Lua poeä pó uléa a ke sa, lá à a baokpà a zòblena ãnabiōnewa.‡

⁸ Ó ma lóo pó má mà à bò luabepi mà ló à mè: Ge ní lá néna pooa pó na malaika pó zea ísia ní tóoleowa ozépi sí.

⁹ Ó ma ge malaikapi kíi, má òè aà lá nénapí kpaa, ñ a òmee: Si ní só. A na n léu lán zówa, iò ii n nòseu.

¹⁰ Ó ma lá nénapí si malaikapi ozi, má sò. A na ma léu lán zówa. Ké má mó, à ii kù ma nòseu.§

¹¹ Ó wa òmee: Døaa ní ãnabikeke ló maamaa bui ñ bùsu gbéo ní buiyáo ní kíao yá musu.

11

Seelade gbéon plao

¹ Ó wà fee kpaa poyibó ū, wa òmee: Felé Lua kpé yó ñ aà gbagbakíio,* ní lousisina pó kú weo nao.

² N a ua tó, ñisu yó, asa wa kpà luayádansaiwae. Aa ñzó Lua wélewa e mó bla ní plao.†

³ Má a seelade gbéon plao gba zé aa ãnabikeke gó ñaa soolo ní bàaóopi (1.260) guu zwànkasa dadaa.

* **10:5** Dan 12.7 † **10:6** Bøa 20.11 ‡ **10:7** Amo 3.7 § **10:10** Eze 2.8-3.3 * **11:1** Eze 40.5, Zkl 2.5-6 † **11:2** Luk 21.24

4 Gbépiō mē kuli mēn plaō n̄ dau mēn pla pō zea dúnia Dii aeo ū.‡

5 Tó gbé lē wēelē iadamá, té a bō n̄ léu à kú n̄ ibeepiōwa. Tó gbé su lē wēelē iadamá, màa ade a ga.

6 Aa luabe zetaa iko v̄i, § kē lou su ma gō pō aale ãnabikēkeo yáí. Aa í lilea au ū iko v̄i l̄. * Aa kisia bui píi kpá dúniazi gō pō aa yeiwa.

7 Tó aa n̄ seeladekē kē aa làa, wài pō a bō gbáo zōolo guu† a zíkańn̄, i zíblemá à n̄ dēde.‡

8 An ge aō kálēa mēewia zō pō wà n̄ Dii pàuliwa zea guu. Yáasi guu w̄i me mēewiapiē Sōdōū§ ge Egipi.

9 Gbéō n̄ buiō n̄ buiyā'onaō n̄ bùsu gbéō aa n̄ geō gwagwa e gō aāō n̄ kínio, aa we wà n̄ v̄iō.

10 Gbé pō aa ku tōoleō pōnakē, aai dikpēkē, aai gbadakjē, kē ãnabi gbéōn̄ pla pō wāwā kpàńzipiō gàga yáí.

11 Gō aāō n̄ kínioopi gbea Lua tō īan wēnide gèńgu, ū aa fēle zē. * Via zō gbe pō n̄ éō kū.

12 O ãnabipio lōo gbāa mà à bō luabe, a ònē: A fēle mó la. O aa fēle tā musu luabepuana guu gō pō an ibeēō wē fímá.†

13 Zibeezí tōole lùalua pásipásí, mēewiapi lēe kwide kwè, ū gbéōn̄ òaasosso lēe sopla (7.000) gàga tōolelualuaapi guu. Via gbe kínio kū, ū aa Lua Musude tōbō.

14 Wēna plaade ḡe, a aāōde lē ká sa.

‡ **11:4** Zkl 4.3, 11-14 § **11:6** 1Kia 17.1 * **11:6** Bōa 7.17-19

† **11:7** Zia 17.8 ‡ **11:7** Dan 7.7, 21, Zia 13.7 § **11:8** Isa 1.9-10

* **11:11** Eze 37.10 † **11:12** 2Kia 2.11

Kàae soplade pεa

¹⁵ Malaika soplade a kàae pè. Lɔɔ gbãaç bò luabε wà mè: Dúnia kpala gɔ̄ wá Dii ní kía pó a kpào pó ũ, aɔ̄ kible gɔ̄ɔpii.‡

¹⁶ Gbẽzɔ̄o gbẽn baasɔ̄o mèndosai pó zɔ̄lezɔ̄lea ní báawa Lua aepiɔ̄ ní mi pèlepelé tɔ̄le aa kùleè

¹⁷ aa mè:

Dii Lua Gbãapiide,
ní kú yāa mé ní kú tia,
wa n sáaukè,
asa n bɔ̄ n n gbãa zɔ̄oε,
ɔ̄ n gbasa n na kibleawa.

¹⁸ Bùsu píi gbéza fè,

ɔ̄ n pɔ̄kũmabòbɔ̄má.§

N yákpaleke a ní gyaadeɔ̄ gɔ̄ kà.

Nyɔ̄ fiabo n zòblena ãnabiɔ̄ne

ní n gbé pó aale vĩakeneɔ̄,*

néfénen gbẽzɔ̄o,

ní dúniadenea dèdε.

¹⁹ O wà Lua kpé pó kú musu wɛ, ɔ̄ ma Lu-abaaakuañño kpagolo è. Lou lé pílε, àlε vĩ, àlε púna. Tɔ̄le lúalua, lougbε pásí kwè.

12

Nɔ̄e ní kwāsao

¹ O ma seela zɔ̄o è luabε. Nɔ̄e e iatɛ yea zwāa ũ, mɔ̄vua ku aà gbá zíε, a saana mèn kuεplao kpaa kía fala ũ.*

² A nɔ̄sia, ɔ̄ nɔ̄wāwā mòwà, àlε ne'iwāwā wii lé.

‡ **11:15** Boa 15.18, Dan 2.44, 7.14, 27 § **11:18** Soú 2.1, 5 * **11:18**

Soú 115.13 * **12:1** Daa 37.9

3 Ḍ ma seela pāle è luabε. Kwāsa tēa zóizoi kú we, a mi sopla, a kóba kwi.[†] A kíafua mèn sopla kpákpa.

4 A saana lēe àažde wòlo luabε ní a vláo a kwè tɔole,[‡] ñ à mò zè nɔe pó ye ne'ipi ae, ké à e né pó a ipi so yá.

5 Nɔepi negɔe pó a kible bui píiwa ní mò gopanao i. § Ḍ wà népi sè tào Lua ní a kpalabaa kíi.

6 Nɔepi bàalè tà sēu, gu pó Lua kèkèè wà aà gwau gɔɔ ðaa soolo ní bàažopi (1.260) guu.

7 Ḍ zì félε luabε, Miseli* ní a malaikac zíkà ní kwápio, mè kwá ní a malaikac zíkàñno.

8 Ḍ an gbāa kèsā, aai zílekíi e luabε lɔo.

9 Wà kwāsapi ya bò. Ḍmε mlè zì[†] pó wí mε Ibiisi ge Setāu, dúnia būu sásāna ū. Wà aà bɔ zu tɔole[‡] ní a iwaç sānu.

10 Ḍ ma lɔo gbāa mà luabε à mè: Wá Lua ziblè sa, aà gbāa ní aà kpalo bò gupuau, à iko kpà kíia pó á kpàwa. Asa wà gbēyaana pó ì wá gbē[‡] yaa wá Luaε fāane ní gwāasīnao ya bò. §

11 Wá gbē[‡] ziblèwà ní Sā au gbāao ní ní see-ladekeyão. Aa gí ní wēnii e aa gè gâò.

12 A yái tò á gbé pó á kú luabε, à pɔnake. Waiyoo tɔole ní ísiao, asa Ibiisi pílawá ní pokūma zɔɔoe, ké a dɔ gɔɔ pó gɔɔ bílao yái.

13 Ké kwá è wà a zu tɔole, ñ à pèlε nɔe pó negɔe ipizi.

14 Ḍ wà kúu zɔɔ gàsia kpà nɔepiwa mèn pla, aà vuaò, i zákú ní mlépio, à ta gu pó wa kèkèeu sēu, ké

† **12:3** Dan 7.7 ‡ **12:4** Dan 8.10 § **12:5** Isa 66.7, Sou 2.9 * **12:7** Dan 10.13, 21, 12.1, Yud 9 † **12:9** Daa 3.1 ‡ **12:9** Luk 10.18

§ **12:10** Yob 1.9-11, Zkl 3.1

wà aà gwau wè àaõ ní kíniopi guu.*

¹⁵ Mlëpi í písi nɔ̄epi kpe lán swawa, ké ísõ e aà sé,

¹⁶ õ tɔ̄le nɔ̄epi mìsi, à a lé wè à í pó bò kwá léupi mì.

¹⁷ ḥ kwápi pɔ̄ pà nɔ̄epizi, à gè zìkai ní aà bui pó gò̄o, gbé pó aa Lua yá kúa mé aañ Yesu seeladeke keo.

¹⁸ A zea ísiale.

13

Wài mèn plao

¹ ḥ ma wài è, àlè bɔ̄ ísiapi guu, aà kóba kwi, aà mi sopla. Kóba mèn kwipiɔ̄ kíafuaɔ̄ kpákpa. Dóea ní Luao tó këa aà mipiɔ̄wa.*

² Wài pó má èpi bò lán gbéaanawa. Aà o pâsi maamaae, mé aà lé de nò̄omusu léwa. Kwá a gbää kpàwà ní a kpalao ní a iko zɔ̄o.†

³ Aà mipiɔ̄ do de lá wà a kaikè dëadëa a bɔ̄ làawa. Aà yá bò dúnia gbépii sae, õ aa tèaàzi.

⁴ ḥ aa kùle kwápiɛ, ké à a iko kpà wàipiwa yái. Aa kùle wàipiɛ lɔ̄ aa mè: Démë kà wàipiwi? Démë a fɔ̄ zìkaaàñci?

⁵ Wà walayä'ole dò wàipiɛ aà Lua tɔ̄bëesiò, mé wà aà gbà zé aà iko vî e mɔ̄ bla ní plao.

⁶ ḥ à nà dóea ní Luowa, à aà tɔ̄bëesì ní aà kúkio ní gbé pó kú weo.

⁷ Wà aà gbà zé aà zìka ní Lua gbé, i zìblemá. Wà aà gbà zé lɔ̄ aà iko vî bui píiwa ní gbépii ní buiyãɔ̄ píi ní bùsu píi gbé.‡

* **12:14** Dan 7.25, 12.7 * **13:1** Zia 17.3, 7-13 † **13:2** Dan 7.3-6

‡ **13:7** Dan 7.8, 25, 11.36

8 Gbé pó aa ku tɔɔleɔ kúlε wàipie mípii, mé i ke gbé pó an tó kú àizāna taalau§ e Lua ào gé dúnia kálεi bàasio. Taala piá Sã pó wa dè póe.

9 Gbé pó nòse vĩ, aà yáe bee ma.

10 Gbé pó Lua dílε wà kū zìzɔ ū,
wa kū zìzɔ ūe.

Gbé pó Lua dílε wà de ní fëndao,
fënda wa deð.*

Bee lé leda Lua gbéwa aa mena vĩ, aa aà náai vĩ.

11 O ma wài pâle è, àlε bɔ tɔɔleu. Aà kóba vĩ mèn pla lán sâwa, ãma à yá'ò lán kwâsawae.†

12 A wài séia iko píi kè aà wáa. A tò tɔɔle ní gbé pó aa kuwàɔ kùlε wài séia pó wà aà kaikè dëadæa a bɔ làaæ.

13 A dabudabu zɔɔ kè, baa se a tò té bò luabe à lèlε tɔɔle gbénazîna wáa.

14 A gbé pó aa ku tɔɔleɔ sàsã ní dabudabu pó wà aà gbà zé a kè wài séia wáa. A òné aa wài pó wà aà kaikè ní fëndao à gi ku taa ke.

15 O wà wài plaadepi gbà zé à wëni kpa wài taapiwa, õ wài taapi fɔ yá'ò a tò wà gbé pó gí kúlεiɔ dëdæ.

16 A tò wà seelakè gbépii ḥplaawa ge an mi'aε, néfënén gbézɔ, ḥdeɔ ní taasideɔ, zɔɔ ní wéεɔ,

17 ké gbé su pó yíao ge à pó lúo, mé i ke a seela pó de wàipi tó ū ge aà tó nimeloo vĩ bàasio.

18 Onyān ke. Gbé pó wëzë vĩ, aà wàipi nimeloo polo, asa gbénazîna tó nimelooe. Aà nimelooá òaa àa ñ bâa ñ soolooe (666).

14

Sã ní gbé pó à ní bós

¹ Ḷ ma Sã è zea Siøna gbësisiøwa. Gbëon òaasoso lee basopla ní síiø (144.000) kuaàno. À tó ní aà Mae tó këa ní mi'aëwa.*

² Ma kõflì mà à bò luabè. A kíi dò lán izòosukaawa, lán louvià gbâawa. Kõflì pó má màpi dë lán mɔɔnlenao mɔɔna ñwa.

³ Gbëon òaasoso lee basopla ní síiøopiø (144.000) lé lè dafu sí kpalabaa ní pó bëe mèn síiø ní gbëzòò aë. Gbëe i fô lepi dàdao, sema gbé pó wà ní bó dûnia guupiø bàasio.

⁴ Aame aa gbé pó aai gbâsikè ní nɔeoo ù, aa lësoë. Aaïo te Sâzi gu pó àlè géu píi. Gbëo guu ampiø õ wà ní bó Luaë ní São pó káau pó wa kpàwào ù.

⁵ Wi ma zii aa eetòo, aa tâae vîo.†

Yâkpalekegô baokpaa

⁶ Ḷ ma malaika pâle è, àlè vua musumusu. A baona pó kú gɔɔpii kúa à kpa gbé pó aa ku tɔɔleøne, bùsu gbépii, bui píi, buiyâ'ona píi ní gbépiio.

⁷ A ò gbâugbâu: A vîake Luaë à aà tɔbɔ, asa aà yâkpalekeà ní gbéo gô kâe. A kúle Lua pó musu ní tɔɔleo ní ísiao ní nibønao këpiè.

⁸ Malaika plaade te aà kpe à mè: Babeli gà! Mëewia zɔɔpi gà!‡ A tò bui píi a vëe gbâa pó de a káaluakaa ù mî.

⁹ Malaika àaõde té ní kpe, a ò gbâugbâu à mè: Tó gbé kûle wàie ní aà taao, mé à aà seela kë a mi'aë ge a ñwa,

* **14:1** Eze 9.4, Zia 7.3-4 † **14:5** Sof 3.13 ‡ **14:8** Isa 21.9, Zel 51.7-8, Zia 18.2

10 Žmε a Lua pōkūma vēe pó wa kà a pōfē imibou atēe mi, i wāwāke té n̄ iatēgb̄o§ guu Lua malaikaō n̄ São aε.

11 An iadama súelε ač bō gōopiiε.* Gb̄é pó kùlε wāipie n̄ aà taaa aa aà tó seela kēo īampaa v̄io fāanε n̄ gwāasīnao.

12 Bee l̄ leda Lua gb̄é pó aa yá pó a dīleō kūa m̄ aa Yesu nāai v̄iwa aā mena v̄i.

13 Ḷ ma l̄o m̄ à b̄ò luabε à m̄: Ké bee k̄é. Báaadeo gb̄é pó aa ga naa Diiwa guu za tiā. Lua Nisīna m̄: Ao! Aa kāmabo n̄ n̄ z̄o, asa an maakea gbe téízi.

Tōole pōo kekeae

14 Ḷ ma luabepuana è, p̄oe z̄ōlewà à b̄ò lán gb̄enazinawa.† A vua fūa kpaa, a kōma lena kūa.

15 Ḷ malaika pāle b̄ò Lua kpéu à lé gb̄aa zù gb̄é pó z̄ōlea luabepuanawazi à m̄: Kōma ká p̄oi n̄ k̄é, asa tōole p̄oo m̄ à kà kekeae.‡

16 Ḷ gb̄é pó z̄ōlea luabepuanawa a kōma māle tōole, à tōole p̄oo k̄ekε.

17 Malaika pāle b̄ò musu Lua kpéu, a kōma lena kūa l̄o.

18 Ḷ malaika pāle pó té iko v̄i b̄ò sa'okii. A lé gb̄aa zù gb̄é pó kōma lena kūapizi à m̄: N n̄ kōma lena ka tōole vēe k̄o'i n̄ z̄o, asa a be māe.

19 Ḷ malaikapi a kōma māle tōole, à tōole vēe kó z̄ōz̄o a kà vēefēkii z̄ō p̄o de Lua pōkūmabōbō ū guu.

20 Wà ūz̄ō vēe kópiowa§ wēnkpe, ū au b̄ōle vēefēkii guu à dàgua e kiloo òaa do n̄ basoo, a lesi kà s̄ō àasīna léu.

15

Kísia gbεzā mèn soplaɔ̄ kpaarízi

¹ Ḍ ma seela pāle è luabε, a zɔ̄, à bò ma saε. Malaika gbεɔ̄n soplaɔ̄ kísia gbεzā mèn soplaɔ̄ kūa. Bee Lua a a pɔ̄kūmabɔ̄bɔ̄ama midεð.

² Ḍ ma pɔ̄e è lán ísiwa, a da lán díiwa yāalea ní téo. Ma gbé pó aa ziblè wàiwa ní aà taaø ní aà tó nimelooɔ̄ è zea díi pó da lán ísiwapi saε, aa mɔ̄ona pó Lua kpàmáɔ̄ kūa.

³ Aalε Lua zòblena Moizi le* sí ní Sã pɔ̄o aa mè: Dii Lua Gbāapiide, n yākeæɔ̄ zɔ̄, aa bò wá saε. Bui píi Kia, ni yāke a zéwa ní sianao.
⁴ Dii, déme n vía vío ni? Déme a gí n tɔ̄bɔ̄ii?
Asa ndo n kua mé adoa.
Bui píi a mɔ̄ kúlenε,[†]
asa n maakeæɔ̄ bò gupuau.

⁵ Bee gbea ma Lua kpé è wεa musu, zwàakpε pó aà ikoyā kúu ũ.[‡]

⁶ Ḍ malaika gbεɔ̄n sopla pó kísia mèn sopla kūaɔ̄ bòlε kpépiu. Aa bàabaa pua taitai tekεa dadaa, vua asana dɔ̄dɔ̄a ní kùawa.

⁷ Ḍ pó bέε mèn síiɔ̄ do vua tìu kpà malaika gbεɔ̄n soplapɔ̄wa ní miwa. Lua pó ť bέε gɔ̄pii pɔ̄kūma ká ní pai.

⁸ Lua gawi ní a gbāao súelε kpépi pà. § Gbεe a fɔ̄ gεuo e malaika gbεɔ̄n soplaɔ̄ kísia mèn soplapɔ̄ gε midεð.

* **15:3** Boa 15.1 † **15:4** Soù 86.9 ‡ **15:5** Boa 40.34 § **15:8** 1Kia 8.10-11, Isa 6.4

16

Lua pokumabɔbɔa dúniawa.

1 Ḍ ma lɔɔ gbāa mà à bò Lua kpéu, a ò malaika gbẽn soplapioñe: A gé Lua pokūma pó kú tūu mèn soplaç guu él ei dúniawa.

2 A séia gè a pó él ei dúniawa. Ḍ sánε vái páslo* gbé pó wài seela vĩ aaí kúl e àa taaεo lè.

3 A plaade a pó él ei ísiawa. Ḍ ísia í gɔ̄ lán gè auwa, pó béε pó kú a guuç gàga pii.

4 A àaõde a pó él ei swaɔ ní nibonaçwa, õ an í lí au ù.[†]

5 Ḍ má mà malaika pó í iko vĩ mè:
Kuaadoade, n gbé pó ní kú yãa,
mé ní kú tia,
n yákpalekèníno a zéwaε.

6 Aa n gbé ní n ãnabiɔ au bòl e,
õ n aupi kpàmá aa mi.

A kɔ̄síníno màaε.

7 Ḍ ma lɔɔ mà sa'okii à mè:
Ao, Dii Lua Gbāapiide,
n yákpalekèníno a zéwaε,
mé a siana vĩ.

8 A síiõde a pó él ei latεwa, a tò à gbēnazinac teku.

9 A pusu gbāa ní lé, õ aa Lua pó kísia beeɔ iko vĩ tɔbẽesí. Aai nɔsεlile aa aà tɔbò.

10 A soode a pó él ei wài kpalabaawa, õ gusia[‡] dà aà kpala. Gbé ní lé fì wãwã guu,

11 õ aa Lua Musude tɔbẽesí an wãwã ní sánεo yáí. Aai nɔsεlile aa miké ní yâkeacwao.

* **16:2** Bɔa 9.10 † **16:4** Bɔa 7.17-21 ‡ **16:10** Bɔa 10.22

12 A soolode a pó èle swa zōo Uflatawa, § ᳚ swapi í bà à zebò gukpé kiaone.

13 Ὡ ma tāao è mèn àaõ lán blōowa, aale bō kwá ní wàio ní ãnabi egenao léu.

14 Tāa dabudabukenaone. Aale gé dúnia būu kiaõ kíi, ké aa ní kääa zikaa Lua Gbäapiide gōo zōo zí yái.

15 Ma! Má mó lán kpáiwae.* Báaaden gbé pó lé itéké mé a a pökasaõ daa, ké asu bō būu wà aà puizi eo yái ū.†

16 Ὡ tāapiõ kíapiõ kääa gu pó wí me ní Ebelu yáo Aamagedõ.

17 A soplade a pó èle íanawa. Ὡ lōo gbää bò kpabalaa kíi Lua kpéu à mè: A lé kà.

18 Lou lé pílē, àle vî, àle púna. Tōole lüalua pásipási. Zaa wà gbénazina kàle dúnia guu, a taa i keo, a pásí kë zài.

19 Meeewia zōo këaa lee àaõ, mé bui píi meeewiaõ kwè. Meeewia zōo Babeli yá dò Luagu, ṥ à a pöküma vëe gbää imibō kpàwà a mi.‡

20 Isia gūgūnaõ gèzea píi, wi wesi gbésisíle lōo.

21 Lougbé zōo bò luabe, aa kà kiloo bla. Aa kwè gbénazinacla, § ᳚ aa Lua tōbëesí lougbé kisia yái, asa kisiapi pásí maamaae.

17

Káalua pó di wài kpé

§ **16:12** Isa 11.15 * **16:15** Zia 3.3 † **16:15** Zia 3.18 ‡ **16:19**
Isa 51.17 § **16:21** Boa 9.23, Zia 11.19

¹ Malaika gbẽn sopla pó tūu mèn sopla kũapiō do òmee: Mō mà yá pó a wi káalua zōo pó zōlea swa zōowā olōne.

² Dúnia kíao gbásikèaàno, mé dúnia gbé vēe pó dē aà káaluakaa ū mī aa kà.*

³ Lua Nisina dedeaapi guu malaikapi gèmano sēu. Ó ma nōee è di wài tēa kpé. Dóea ní Luao tōo fifiwà, a mi sopla, a kóba kwi.[†]

⁴ Nōepi zwàa tēa ní a gàaluladeo yea, a vua nōamblebōo daa ní gbé bēeēdeē ní òsoo. A vua imibō kūa, bōlōo ní a káaluakaa gbásí ka a pai.

⁵ Wà tō pó wa a asii dōo kē aà mi'aewa wà mè: Mæewia zōo Babeli, káaluao ní dúnia bōlōo da.

⁶ Má è nōepi Lua gbé pó wà ní dēdē Yesu seeladekē yáiō au mī à kà, àlē aà dē lán wēwa.

Ké ma aà è, yápi dĩa.

⁷ Ó malaikapi ma la à mè: Bóyái yápi dímai? Má nōepi asii one ní wài pó aà sea, a mi sopla, a kóba kwipi asiio.

⁸ Wài pó ní èpi ku yää mé a ku lōo. A bō gbáo zòolo guu[‡] i mipé kaalewa. Gbé pó aa ku tōole an tó kú àizâna taalau za dúnia daalegōo, tó aa wài pó kú yää mé a ku lōo mé a ea mōpi è, a yá a dimá.

⁹ Låasooode pó sōo vî yán ke. Mī mèn soplapicá sìsì mèn sopla pó nōe zōlemáoe. Kíao gbẽn soplaonē lō.

¹⁰ An gbẽn sōo lèlē, gbẽdo ku, gbẽdo kpé. Tó à mò, a gëgëo.

* **17:2** Zel 51.6-7, Zia 14.8 † **17:3** Zia 13.1 ‡ **17:8** Dan 7.7, Zia 11.7

¹¹ Wài pó kú yāa mē a ku lō piá kíá swaañdeε. Gbēn soplapio doε lō. Ale mipε kaalewa.

¹² Kóba mèn kwi pó n̄ èpiɔá kíá gbēn kwi\$ pó aai kpalable yāaoɔne. Aa kigɔɔsoplaña ble n̄ wāio sānu.

¹³ An gbēn kwipio píi lé doðe. Aa n̄ gbāa n̄ n̄ ikoo kpa wàipiwa.

¹⁴ Aa zíka n̄ São, Sã i zíblemá, asa diiɔ Diiε mē kíao Kíao. Aà gbé náaide pó à n̄ sisi à n̄ sēo kuaàno.

¹⁵ O malaikapi òmeeε: Swa pó n̄ è káalua zɔlémápiɔá buiɔ n̄ bílaɔ n̄ bùsu gbé n̄ buiyá'onaɔne.

¹⁶ Wài n̄ kóba mèn kwi pó n̄ èpiɔ za káalua pigu. Aa aà ke yáiyai, aai aà to puizi. Aa aà so aai tesɔwà.

¹⁷ Asa Lua a pœä dàné n̄ sõu aa ledoðkeε, aai n̄ kpala kpa wàipiwa e Lua yá ge pað.

¹⁸ Nøe pó n̄ è piá mœewia zɔɔ pó iko vĩ dũnia kíao wae.

18

Babeli gaa

¹ Bee gbea ma malaika pâle è à bò luabε. A iko zɔɔ vĩ mē aà gawi dũnia pù.

² A wii gbāa lè à mè: Babeli gà, mœewia zɔɔpi gà.* A gò zeeɔ kúkii ū, tâa bui píi tòo ū, bã pó wî n̄ têbo wa ye n̄ gîyâio bë ū.†

³ Asa bui píi aà v  e gbāa pó de aà káaluakaa ū m  .‡ D  nia kíao gb  sik  a  n  , m   d  nia laatana   k   odeo ū aà lalasik  a zɔɔ guu.

⁴ O ma l  o pâle mà à bò luabε à mè:

§ **17:12** Dan 7.24 * **18:2** Isa 21.9 † **18:2** Zia 14.8, Zel 50.39

‡ **18:3** Zel 51.7, Zia 17.2

A bɔle a guu ma gbé, ké á o su ào ku aà duuna guu, yá pó wa yíawào á leo yái. §

⁵ Asa aà duuna gbà zì luawaε, mé aà vāikεaç dò Luagu.

⁶ A flaboè yá pó a kèéwa, à kεè aà yākεawa lεe pla.

A pɔkūma i káuè a imibɔu dε pó pó a kàunéla lεe pla.

⁷ A wāwā ní wēnao kpaaàzi, lá à tɔbò kua lalasikea guu léu.

Asa i o a sɔ guu, nɔε kian a ū zɔlεa a báawaε, gyaa gbεandon a ūo, a wēnakε bauo.*

⁸ A yái tò kisiaε beeç aà le gɔɔ do, gagyā ní wēnao ní nɔanao.

Té mé a kūwà, asa Dii Lua aà yákpalékεna gbāa.

⁹ Dúnia kía pó aa gbásikèaàñoo aa lalasikèaàñoo, tó aa a tékùa lu è, aa ówlɔ aa nízìa gbεgbε.

¹⁰ Aa zε kāaa vía guu wāwā pó wa kpài yái aa mε: Waiyoo, waiyoo, mεεwia zɔɔ!

Mεεwia ikode Babeli!

Yá mò zɔlεma gɔɔ do gɔɔa!

¹¹ Dúnia laatanaç ówlɔ sɔ, † aa wēnakεè, ké gbεe a ní laaε beeç lúmá lɔo yái:

¹² Vua, áñusu, gbè bεεedeç, òsoç, zwàa ñdeç, zwàa tεa ní a gàaluladeç, siliki, lí maa bui píi, pó pó wí

§ **18:4** Zel 51.6 * **18:7** Isa 47.7-9 † **18:11** Eze 27.31

ke n̄ wesa swaaœ n̄ lí b̄eeedeo n̄ m̄gotēo n̄ m̄sio n̄ ḡb̄epuao píi,

¹³ dopœ, n̄isi ḡinanaœ, tulaletiœ, z̄go lí'œ, v̄eœ, n̄isi, p̄eti, p̄wena, zuœ, sâœ, sâœ n̄ a ḡœ, zœœ n̄ ḡb̄enazina w̄eniœ.

¹⁴ Wa oè: P̄o maa p̄o ni a nideœ làama píi. N̄ nama n̄ n̄ gawio p̄lima píi, wa e bau lœ.

¹⁵ Laatana p̄o aa k̄e œdeœ ū m̄eewiapi sabaiœ ze kâaa v̄ia guu wâwâ p̄o wa kpâi yâi. Aa ólœ aa w̄enakœ

¹⁶ aa me:

Waiyoo, waiyoo m̄eewia zœœ!

A bàabaa yè yâa

n̄ zwâa gâaluladeo n̄ a t̄ao.

A vua n̄amblebœ dà yâa

n̄ gbè b̄eeedeo n̄ òsoœ.

¹⁷ Aà àizeœ píi müsikœ gœœ do gœœ.

Gó'ilena diiœ n̄ tagenaœ n̄ ígbœ n̄ gbé p̄o aa i zikœ ísiaœ ze kâaa m̄pii.

¹⁸ Tó aa m̄eewiapi tékua lu è, aa wiile aa me: M̄eewiae ku yâa, a zœœ kâ m̄eewiae beewao.

¹⁹ Aa ólœ aa n̄zia ḡeb̄eb̄, aa w̄enakœ aa wiile aa me:

Waiyoo, waiyoo m̄eewia zœœ!

Gbé p̄o aa gó'ilena v̄i ísiaœ píi

k̄e œdeœ ū n̄ àizeœ p̄o pâlawào,[‡]

ò à ḡò b̄ezia ū gœœ do gœœ.

²⁰ A p̄onakœ a yâ musu luabœdeœ n̄ Lua ḡbœ n̄ aà zînaœ n̄ aà ãnabiœ, asa Lua m̄é t̄sîwâé.

[‡] **18:19** Eze 27.33

21 Ḍ malaika gbāade gbe pó kà wísilgbé gbènèwa
sé zù ísia guu à mè: Màa wa mèewia zō Babeli zu n
gbāao, wa mèewiapi e bau lōo. §

22 Wa móona ge gā'a'ó ge kule
ge kāae'ó ma n guu bau lōo.
Wa ɔzìkènae e n guu bau lōo.
Wa wísilgbé kōfí ma n guu bau lōo.
23 Wa filia gupua e n guu bau lōo.
Wa nōsekōfí ma n guu bau lōo.
N laatanaoá dúnia gbé gbiaoné yāa,
n pōdà bui píiwa, n n mi līaa.
24 Wà ãnabiò nLua gbé au è a guu
n gbé pó wà n dēde dúnia guu píi.*

19

Pɔnakəa luabε

1 Bee gbea ma lōo gbāa mà luabε lán dasi yā'owa
à mè:

Aleluya! Wá Lua mé ziblè!

ॐ gawi n gbāao vī,

2 asa i yákpalekeńo a zéwa n sianaoε.

A yákpalekè n káalua zō pó dúnia ɔ̄kpà n a
káaluakaaoipio.

A a zòblena o dedea tɔsiwà.

3 Aa ò lō:

Aleluya!

A súele a o dō gɔɔpiie.*

4 Gbēzō gbeón baassō mèndosai o n pó bēe mèn sīiō
wùlwule aa misilé Luæ zōlea a báawa aa mè:
Ami! Aleluya!

§ **18:21** Zel 51.63-64 * **18:24** Zel 51.49 * **19:3** Isa 34.10, Zia
14.11

5 Ḍ ma lɔ́ mà báapi kíi à mè:

A wá Lua táasile
aà zòblenaɔ̄ píi,

á gbé pó á aà vĩa vĩo,
néfẽnen gbẽzõ.†

6 Ḍ ma lɔ́ mà lán dasi yá'owa, lán izõsukaawa, lán
louvía gbääawa à mè:

Aleluya!

Dii wá Lua Gbääapiide nà kibleawa.

7 Wà pɔnakε wà yáalɔ́ wà aà tɔbɔ́,
asa Sã nɔsegɔ́ kà, aà nɔ sɔu mà.

8 Wà bàabaa pua táitai tekεa kpawà aà ye.

Bàabaa piá Lua gbéɔ̄ maakeaɔ̄e.

9 Malaika òmee: Ké. Báaadeɔ́n gbé pó wà n̄ sisi Sã
nɔssebleble guuu ũ.‡ A òmee lɔ́: Lua yá sianan we.

10 Ma wule aà gbázi mà misiileɛ̄, õ a òmee: Bee tó.
Kúlé Luaε. N zòblen deen ma ũ n̄ n̄ gbé pó aāl Yesu
seeladekε kεɔ̄.§ Yesu sealadekεkεa mé ânabikεmi
ũ.

Kilisi mɔ́ dia sɔ́kaapua kpε

11 Ḍ ma luabe è a wẽa, õ sɔ́kaapua bò, gbé pó di a
kpε tón Náaide Siande. I yákpalekeńo, i zíkańo a
zéwa.*

12 Aà wé dε lán tévuawa, kíafua pó a kpaa dasi.
Tóe kεa aà mi'aewa, gbẽe tópi yáasi dõo, aà bàasio.

13 A ula pó tå n̄ auo daa.† Aà tón Lua Yá.‡

14 Luabe zìgɔ́ tεaàzi, aa di sɔ́kaapuaɔ̄ kpε, aa
bàabaa pua táitai dadaa.

† **19:5** Soú 115.13 ‡ **19:9** Mat 22.2 § **19:10** Zia 22.8-9 * **19:11**
Soú 96.13 † **19:13** Isa 63.3 ‡ **19:13** Zää 1.1

15 Fẽnda lena lé bɔ aà léu à buiɔ leð, i kiblemá nì mò gopanao,§ i ɔzɔ vẽεbeɔwa vẽεfẽkii guu Lua Gbãapiide pɔkũma pãsì ũ.*

16 Wà tóε bee kẽ aà ulawa nì aà gbalao:
Kíao Kíao, diiɔ Dii.

17 O ma malaikae è zea kpaa iatẽi. A lé gbãa zù bã pó aale vua musumusuɔzi píi à mè: A mɔ kãaa à blɛ zɔɔ pó Lua kèé ble,

18 í kíao ge sò nì sosa gbẽzɔɔ nì gbãadeo nì sɔɔ nì nì dikpenea nì gbépiio, wẽe nì zɔɔ, néfénen gbẽzɔɔ.†

19 O ma wài è nì dúnia kíao nì nì zìgɔɔ, aa kɔ kãaa aa zìka nì gbé pó di sɔɔ kpepio nì aà zìgɔɔ.

20 Wà wàipi kù sãnu nì ânabi egena pó dabudabuɔ kẽ aà aeo. Dabudabupiɔ ɔ à gbé pó aa wài seela vĩ aa kùle a taaeɔ sàsãð.‡ Wà nì zú té ísida pó lé kú nì iatẽgbɔɔ guu bée an pla m̄pii.

21 Gbé pó di sɔɔ kpé gbé kiniɔ dède nì fẽnda pó bò a léuo,§ ɔ bãɔ píi nì ge sòso aa kã.

20

Kilisi kiblea tɔɔle wɛ ðaa sɔo

1 O ma malaikae è à bò luabε, a gbão zòolo kilinε kúu* nì mɔdaona gèeleo.

2 A kwá pó dε mlɛ zi† ũ, wĩ mε Ibiisi ge Setãu kù, ɔ à mɔkàwà e wɛ ðaa sɔo.

§ **19:15** Sou 2.9 * **19:15** Zia 14.19-20 † **19:18** Eze 39.17-20

‡ **19:20** Zia 13.1, 11-16 § **19:21** 2Tεs 2.8 * **20:1** Zia 9.1 † **20:2**
Daa 3.1, Zia 12.9

3 Malaikapi aà zù gbáo zòolopi guu, à zetàaàlè à kilidàu, ké asu buiɔ sásão e wè ðaa scoopi pa. Bee gbea wa aà gbae yoo.

4 Ḷ ma kpalabaaɔ è ní gbé pó zɔlezɔlewaɔ.‡ Wà ní gbá zé aa yákpaleke ní gbé. Ma gbé pó wà ní mi zì luayá'oa ní Yesu seeladekeo yáic è. Aai kúle wài ge aà taaeo. Aai aà seela ke ní mi'aε ge ní ɔwao. Aa vù wà kpatalblè ní Kilisio wè ðaa scoo.§

5 Geo vua séian we. Gè kíniɔ i vuο e wè ðaa scoopi gè pàò.

6 Báaadeɔn gbé pó an baa ku geo vua séia guuɔ ũ, an kua adoa. Ga plaade iko vímáo. Aao dε Lua ní Kilisio gbàgbanaɔ ũε, mé aaɔ kibleaànɔ e wè ðaa scoo.

Setāu sua téu

7 Tó wè ðaa scoopi pà, wa Setāu bɔ gbae,

8 i gé bui pó kú dúnia gola siiwawo sásái, Goğu ní Magɔguo, i ní kääa zì musu. Aao dasi lán ísiale ūfääawa.*

9 Aa lì dúniaa, aa koezì Lua gbé bðoi ní wéle pó Lua yeio, ɔ té bò luabe à kùmá.

10 Wa Ibiisi pó ní sásái se zù té ísida pó lé kú ní iatégbɔo guu, gu pó wài ní ãnabi egenao kuu. Aao wàwákε fääne ní gwääsinao gɔɔpiile.

Yákpale gbeza

11 Ḷ ma kpalabaa pua zɔɔ è ní gbé pó zɔleuo. Tɔole ní musuo gusikè aà aε, wi ní gbe e lɔo.

12 Ḷ ma gbézɔɔ ní néfénenaɔ gyaadeɔ è zεa báapi aε. Wà taalaɔ wèwè, ɔ wà lá pàle wè lɔ àizâna taala

‡ **20:4** Dan 7.9, 22

§ **20:4** Dan 7.22

* **20:8** Eze 38.16

ū. Wà yákpalékè ní gyaadeo an yákεawa, lá a ku lápiō guuwa.[†]

¹³ Isia gyaade pó kú a guuɔ kpà. Ga ní bεdəao gyaade pó kú a guuɔ kpà lɔ. O wà yákpalékè ní baadeo a yákεawa.[‡]

¹⁴ Wà ga ní bεdəao zù té ísida guu. Té ísida piá ga plaadeε.

¹⁵ Gbέ pó wi ní tó e àizána taalauoɔ õ wà ní zú té ísidapiu.

21

Yelusalεū dafu

¹ O ma tɔɔle dafu ní musu dafuo è,* asa tɔɔle sεia ní musu sεiao gɛ, mé isia ku lɔo.

² O ma Lua wέlε Yelusalεū dafu è à bò musu Lua kíi, àlε pila. Wa kékε lán nɔe pó a zákεsɔu màwa.[†]

³ O ma lɔo gbāa mà kpalabaa kíi à mè: Lua zɔ̄lε ní gbēnaziñaa sa, aɔ kúññɔ, aaɔ dε aà gbέ̄ ū. Lua dee aɔ kúññɔ ní Lua ū.[‡]

⁴ A ní wέ'i gogoné píi.§ Ga aɔ ku lɔo ge wěna ge ɔɔlo ge wāwā, asa yázio gɛ.

⁵ Gbέ pó zɔ̄lεa báapiwa mè: Ma! Málε pópii ke dafu. O a òmeeε: Ké, asa yá beeɔ náai vĩ mé sίanaε.

⁶ O a òmeeε: Yá làa. Mámε má Alafa ní Omegao ū, Dàalεna ní Mídenao ū. Gbέ pó imi lé dε, má aà gba nibɔna í wěnide.*

[†] **20:12** Dan 7.9-10 [‡] **20:13** Mat 16.27 * **21:1** Isa 65.17, 66.22, 2Pie 3.13 [†] **21:2** Isa 52.1, 61.10 [‡] **21:3** Lev 26.12, Eze 37.27

§ **21:4** Isa 25.8, 35.10, 65.19 * **21:6** Isa 55.1

⁷ Gbé pó ziblè gban we. Máo dε aà Lua û, iò dε ma né û.[†]

⁸ Ama vñakenaç ní náaisaideç ní yâbëekenaç ní gbëdënaç ní gbâsikenaç ní esedeç ní tâagbagbanaç ní moafilideç píi, an baa aç dε té ísida pó lë kú ní iatégbô ûe. Ga plaaden we.

⁹ Malaika gbëon sopla pó tuù mèn sopla kûa, kïsia gbezâ mèn sopla kâ ní paipiç gbëdo mɔ òmee: Mɔ mà Sâ nɔ dafu olçone.

¹⁰ Lua Nisîna dëdeaapi guu malaikapi ma se gëmanç gbësîsîl zôò lesi musu. A Lua wéle Yelusaleü ñlomee, à bò musu Lua kîi, àlé pila.[‡]

¹¹ A Lua gawi vî, a pípia lán gbè bëeedewa, àlé teke lán diamaawa.

¹² A bîi zôò lesi vî. A bôle kuëpla, malaika gbëon kuëplao zezeu. Isaili bui kuëplao tó këa bôlepiçwa.

¹³ Bôle mèn àaõ ku gukpe oi, àaõ gugbântoo oi, àaõ gëomidoñkii oi, àaõ bë'ae oi. §

¹⁴ Wà bîipi dâale gbè mèn kuëplao wa. Sâ zîna gbëon kuëplao tó këa gbëpiçwa.

¹⁵ Malaika pó lë yâ'omee pçyôbo pó wa pî ní vuao kûa, ké à wélepi yôò ní a bôleç ní a bîio.*

¹⁶ Wélepi gola siiñe, a gbâa ní a yâasao sâae. Ð à wélepi yôò ní pçyôbôpio. A gbâa kiloo òaa kuëplae (2.400). A gbâa ní a yâasao ní a lesio píi sâae.

¹⁷ A a bîi yôò lô, a lesi gâsîsuu basoplasco mèndosai. Malaikapi yôò gbënazîna gâsîsuu gbâa léue.

† 21:7 2Sam 7.14, Soù 89.27-28 ‡ 21:10 Eze 40.2 § 21:13 Eze 48.30-35 * 21:15 Eze 40.3

18 Wà bíipi kè ní diamaao, mé wéle piá vua tẽetẽe ikæa lán díiwa.

19 Wà gbè pó wà wélepi bii dàaleò kèke ní gbè bëeëde bui píio.[†] Wà gbè séia kèke ní diamaao, a plaade ní safio, a àaãde ní agatao, a siiõde ní emelodio,

20 a soode ní onisio, a soolode ní saadjanio, a soplade ní kisolitio, a swaaõde ní belilio, a këokwide ní topazao, a kwide ní kisopazao, a kuëdode ní tiikçazio, a kuëplade ní ametisio.

21 Boë mèn kuëplapiá òso mèn kuëplae. Wà mpíii kè ní òsoo mèndodoë. Wélepi zeaá vua tẽetẽe, wí gu'eu lán díiwa.

22 Mi Lua kpé e wélepi guuo, asa Dii Lua Gbäapiide ní São mé a kpépi ü.

23 Wélepi bàa kú ní iatë ní móvuao gupuaëoo. Lua gawi mé lé wélepi pu, mé Sã de a filia ü.[‡]

24 Buiç tää'o a gupuai, mé dúnia kíac gëu ní ní àizeeë.[§]

25 A boës aao taa fääne bauo, mé gwääsina aø ku we sôo.

26 Wa gëu ní buiç àizeeë ní ní pó oðeo.*

27 Ama pó gbälæae a gëuo[†] ge yâbëekëna ge móafilide, sema gbé pó Sã ní tó kè àizâna taalaus bàasio.

22

1 O malaikapi swa'i wénide pó lé bo Lua ní São kpabalaaa kíi òlomëe,* àle teke lán díiwa.

2 Ale bàale wélepi zea guo. Lí wénide[†] ku a baale

* **21:19** Isa 54.11-12 † **21:23** Isa 60.19-20 § **21:24** Isa 60.3

* **21:26** Isa 60.11 † **21:27** Isa 52.1 * **22:1** Zkl 14.8 † **22:2**

ń a baalao, ĩ ne'i wè do gën kuεplae, mɔ n̄ mɔo gën dodo. Lípi láoá buiɔ gbágbaɓɔe.‡

³ Pó pó Lua lekèèe aɔ ku lɔo. § Lua n̄ São kpalabaa aɔ ku wélepi guu, mé aà zòblenaɔ zòbleè.

⁴ Aa wesiaâlɛ, mé aà tó aɔ kú n̄ mi'aewa.

⁵ Gwāasîna aɔ ku lɔo, gbëe baa aɔ kú n̄ filia ge iatë gupuaoo, ké Dii Lua a gupuné yái.* Aaɔ kible e gɔɔpiie.†

⁶ Ḍ a òmee: Yá beeɔ náai vî mé sianaɛ. Dii Lua pó i døaa ãnabiɔne mé a malaika zì, ké a zòblenaɔ yá pó a mɔ tia dɔ.

Yesu a mɔ tia

⁷ Gwa, má mó tia. Báaaden gbé pó zia yá taalaɛ bee yá kúa ū.

⁸ Ma Zâa máme ma yá beeɔ mà mé má è. Ké má mà mé má è, ma wulɛ malaika pó yápiɔ ɓlɔmee gbázì mà kúleè.

⁹ Ḍ a òmee: Bee tó. Kúle Luaɛ. N zòblen deen ma ū n̄ n gbé ãnabiɔ n̄ gbé pó aa láe bee yá kúa.

¹⁰ Ḍ a òmee: Nsu pó kúle zia yá pó kú lápiuwao, asa a gɔɔ kãikù.

¹¹ Gbëvái wëtä àɔ yáváikɛ. Gbâsîde wëtä àɔ gbâsî. Gbëmaa wëtä àɔ yámaake. Kuaadoade wëtä a kua àɔ adoa.‡

¹² Gwa, má mó tia, má asea kúa, mí fiabo baadeɛ a yákawawa. §

¹³ Alafa n̄ Omegaon ma ū, Døaana n̄ Gôzânao, Dàalena n̄ Mïdenao.*

‡ **22:2** Eze 47.12 § **22:3** Zkl 14.11, Daa 3.17 * **22:5** Isa 60.19

† **22:5** Dan 7.18 ‡ **22:11** Dan 12.10 § **22:12** Isa 40.10, 62.11

* **22:13** Isa 44.6, 48.12, Zia 1.8, 17

¹⁴ Bápadeon gbé pó aa ní ulataopi ū. Aao zeví wà gë wélepi bɔləu, aai lí wénide[†] bë ble.

¹⁵ Ama gõe blesanao ní esedeo ní gbásikənao ní gbédənao ní tāagbagbanao ní gbé pó ye mɔafiliyâkeai aao ku bàasie.

¹⁶ Ma Yesu ma a malaika zì aà dë yápi seelade ū ma gâlideon. Mámë má Davidi Bui, aà kpala pó vlâpà Kíá ū,[‡] Gudoleia saan'ina ū. §

¹⁷ Lua Nisîna ní Sã nò dafuo i me, mó. Gbé pó bee mà sõ, aà o, mó. Gbé pó imi lé dë, aà mó. Gbé pó ye i wénidei, aà si gba ū.*

¹⁸ Málë o gbé pó ãnabikəlae bee yämàoné píi, tó gbé yae kâfi a guu, Lua a kisia pó a yá kú láe bee guu kâfi adeee.

¹⁹ Tó gbé yae bò taalae bee guu, Lua a ade baa bɔ a wéle ní lí wénide pó a yá kú láe bee guuo guue.[†]

²⁰ Gbé pó dë yápi seelade ū më: Sianaë, má mó tia.

Ámi! Dii Yesu mó!

²¹ Dii Yesu aà gbékë vî ní a gbé píi.

† 22:14 Daa 2.9, 3.22 ‡ 22:16 Isa 11.1, 10, Zia 5.5 § 22:16 Zia

2.28 * 22:17 Isa 55.1 † 22:19 Iko 4.2

**Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria**

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.
If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at
ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9